

Српска археологија између теорије и чињеница II

Археологија и јавност у Србији

Филозофски факултет
Одељење за археологију
Центар за теоријску археологију

Београд
29. март 2014.

Уредници

др Марко А. Јанковић
др Зорица Кузмановић

Програмски одбор

др Сташа Бабић
др Вера Васиљевић
др Предраг Новаковић
др Александар Палавестра
др Марко Порчић

Организација

Филозофски факултет Универзитета у Београду
Одељење за археологију
Центар за теоријску археологију

Дизајн

др Марко А. Јанковић

Лектура

Владимир В. Михајловић, МА

Скуп је организован под покровитељством Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, у оквиру пројекта бр. 177008 - Археолошка култура и идентитет на Западном Балкану.

ISBN 978-86-88803-59-5

Насловна страна : *“Woman peering at old dusty museum display of papers and proclamation scrolls”*, илустрација за књигу *Samantha at the World’s Fair*, 1893. година, илустратор барон Ц. де Грим.

Српска археологија између теорије и чињеница II

Археологија и јавност у Србији

Књига апстраката

Археологија на карти Србије

Владимир В. Михајловић

Балканолошки институт

САНУ, Београд

Карте су верни пратиоци безмало сваког археолошког подухвата. Читање и израда мапа протежу се кроз бројне етапе археолошког истраживања – од прегледања топографских карата пре самог почетка до картирања налаза након ископавања. Након тога, карте – путем паноа на изложбама и у пратећим каталозима, уз текстове у новинама и часописима, у форми постера или кроз туристичке брошуре – постају средство комуникације археолога са широм јавношћу.

У популарним представама, картама су – пре свега, захваљујући њиховој вези са мерењем – приписане научна објективност и прецизност, које су и извори њиховог ауторитета у широј јавности. Карте треба да илуструју стручне текстове (другим речима: наше интерпретације), односно да лаицима пренесу јасну, али и језгровиту слику одређених феномена из прошлости која је, захваљујући ореолу научности, истовремено и неупитно тачна.

Међутим, картографија, као и археологија, има сопствени језик и граматику – сопствена правила и симболе који омогућавају свођење мноштва из реалног света на ограничен број изабраних феномена на дводимензионалној представи тог истог света. Отуда би карте пре требало схватити као облик превођења него као вредносно неутралне представе, као графички израз „чињеница које говоре саме за себе“.

Укратко, током процеса претварања текста, односно наших мисли у археолошку карту наше интерпретације не остају исте. С једне стране, пракса картирања скрива и/или замагљује теоријске основе наших интерпретација, док их с друге својим правилима „оприродњава“, претвара у чињенице, али и, истовремено, мења. С тим у вези, овај рад кроз неколико изабраних примера има за циљ да постави питање места мапа између теорије и чињеница у српској археологији.

Кључне речи: српска археологија и јавност, археолошке карте, друштвена одговорност археолога, картирање, археолошка интерпретација.